

فهرست مطالب

مقدمه مؤلف.....	۱۳
فصل اول: معرفی شرکت تجاری (تعریف، ماهیت حقوقی، ویژگی‌های شرکت تجاری و انواع آن).....	۱۵
طرح بحث.....	۱۶
مبحث اول: تعریف و چیستی شرکت تجاری.....	۱۷
گفتار اول: مفهوم شرکت تجاری (در مقایسه با شرکت مدنی).....	۱۷
الف) مفهوم «شرکت» در حقوق مدنی.....	۱۷
ب) مفهوم و ماهیت «عقد شرکت» در حقوق مدنی.....	۱۸
ج) تعریف شرکت تجاری.....	۲۱
گفتار دوم: چیستی یا ماهیت حقوقی شرکت تجاری و ویژگی‌های آن.....	۲۳
الف) ماهیت شرکت تجاری.....	۲۳
ب) ویژگی‌های شرکت تجاری و تمایز آن از شرکت مدنی.....	۲۳
مبحث دوم: شخصیت حقوقی شرکت تجاری و آثار و نتایج آن.....	۲۷
گفتار اول: چیستی و مبنای شخصیت حقوقی شرکت یا مؤسسه تجاری.....	۲۷
الف) نظریه وجود فرضی.....	۲۷
ب) نظریه وجود واقعی.....	۲۸
ج) نظریه وجود اعتباری شخص حقوقی.....	۲۹
گفتار دوم: آثار و نتایج شخصیت حقوقی شرکت تجاری.....	۳۱
الف) صلاحیت دارا شدن حق و تکلیف و دارا بودن مسئولیت‌های قانونی.....	۳۱
ب) اداره امور شرکت توسط مقامات و نمایندگان قانونی آن.....	۳۵
ج) استقلال دارایی شرکت تجاری.....	۳۶
د) داشتن نام مستقل.....	۳۸
ه) اقامتگاه مستقل شرکت تجاری.....	۴۰
و) تابعیت مستقل شرکت تجاری.....	۴۳
ز) آغاز و پایان شخصیت حقوقی شرکت.....	۴۵
مبحث سوم: انواع شرکت‌های تجاری و تقسیمات آن.....	۵۱
گفتار اول: معرفی اجمالی انواع شرکت‌های تجاری.....	۵۱
الف. شرکت‌های سهامی عام و خاص.....	۵۲
ب. شرکت با مسئولیت محدود.....	۵۲

ج. شرکت تضامنی.....	۵۳
د. شرکت نسبی.....	۵۳
هـ. شرکت‌های مختلط سهامی و غیرسهامی.....	۵۴
و. شرکت‌های تعاونی.....	۵۴
گفتار دوم: دسته‌بندی کلی شرکت‌های تجاری.....	۵۶
الف) شرکت‌های شخص و شرکت‌های سرمایه.....	۵۶
ب) دسته‌بندی شرکت‌های تجاری از جهت نحوه تشکیل.....	۶۰
ج) دسته‌بندی شرکت‌های تجاری از حیث مالکیت سرمایه آن‌ها.....	۶۰
د) دسته‌بندی شرکت‌های تجاری از حیث ارتباط با شرکت تجاری دیگر.....	۶۴
ه) اقسام شرکت‌های تجاری بر حسب تابعیت.....	۷۰
فصل دوم: اصول و قواعد حاکم بر تأسیس شرکت‌های تجاری.....	۷۵
طرح بحث.....	۷۶
مبحث اول: قواعد حاکم بر تشکیل شرکت‌هایی که تمام سرمایه آن‌ها از آورده شرکای اولیه یا مؤسسین شرکت تأمین و فراهم می‌شود.....	۷۷
گفتار اول: قرارداد یا توافق مؤسسان یا شرکای اولیه شرکت.....	۷۷
الف) شرایط اساسی قرارداد تشکیل شرکت تجاری.....	۸۰
ب) حداقل تعداد شرکاء در شرکت‌های تجاری.....	۸۱
ج) شرایط تأسیس شرکت سهامی خاص.....	۸۲
گفتار دوم: فراهم کردن یا تشکیل سرمایه شرکت.....	۸۳
الف) لزوم مالیت آورده شرکاء و اقسام آن.....	۸۳
ب) تسلیم و تملیک آورده‌های غیرنقد.....	۸۵
ج) زمان تأدیه و تسلیم آورده‌ها.....	۸۶
گفتار سوم: تشکیل ارکان یا ساختار مؤسسه تجاری.....	۸۷
گفتار چهارم: ثبت شرکت تجاری به منزله «تشکیل قطعی مؤسسه تجاری».....	۸۸
الف) لزوم ثبت شرکت تجاری.....	۸۸
ب) اسناد لازم برای ثبت شرکت تجاری.....	۸۹
مبحث دوم: قواعد تشکیل شرکت‌هایی که بخشی از سرمایه آن‌ها با عرضه عمومی سهام به مردم تأمین می‌شود.....	۹۲
گفتار اول: توافق مؤسسین و انجام اقدامات قانونی لازم برای اخذ مجوزهای تأسیس و عرضه عمومی سهام شرکت.....	۹۳
الف) توافق مؤسسین.....	۹۳
ب) ترتیبات اخذ مجوز پذیرهنویسی.....	۹۳

فهرست مطالب □ ۷

گفتار دوم: تأمین سرمایه شرکت از طریق عرضه عمومی و پذیره‌نویسی سهام شرکت	
در شرف تأسیس	۹۶
الف) الزامات فرآیند پذیره‌نویسی	۹۶
ب) ماهیت حقوقی پذیره‌نویسی و آثار آن	۹۷
ج) مدت زمان پذیره‌نویسی	۹۹
د) رسیدگی به تعهدات پذیره‌نویسان و احراز تشکیل سرمایه شرکت	۱۰۰
ه) مسئولیت مؤسسين و تکلیف هزینه‌های انجام شده	۱۰۳
گفتار سوم: تشکیل مجمع عمومی مؤسس و انتخاب اولین مدیران و بازرسان شرکت	۱۰۴
الف) رسیدگی به گزارش مؤسسين و احراز تشکیل سرمایه شرکت	۱۰۴
ب) تصویب طرح اساسنامه شرکت و در صورت لزوم اصلاح آن	۱۰۶
ج) انتخاب اولین مدیران و بازرس یا بازرسان شرکت و قبول سمت از سوی آنان	۱۰۷
گفتار چهارم: ثبت شرکت سهامی عام و تحقق قطعی شخصیت حقوقی آن	۱۰۸
مبحث سوم: قواعد تشکیل شرکت‌های تعاونی	۱۱۰
گفتار اول: توافق شرکای اولیه و أخذ موافقت‌نامه تأسیس تعاونی	۱۱۰
گفتار دوم: عضوگیری و تشکیل سرمایه شرکت تعاونی	۱۱۱
گفتار سوم: تشکیل ارکان شرکت تعاونی	۱۱۲
گفتار چهارم: ثبت شرکت تعاونی و تحقق شخصیت حقوقی آن	۱۱۳
مبحث چهارم: وضعیت حقوقی شرکت تجاری در شرف تأسیس (قبل از ثبت) و وضعیت معاملات قبل از ثبت	۱۱۴
گفتار اول: وضعیت حقوقی شرکت تجاری در شرف تأسیس	۱۱۴
گفتار دوم: وضعیت حقوقی معاملات قبل از ثبت شرکت	۱۱۵
الف) نظریه نمایندگی به شرط تنفیذ یا معامله فضولی	۱۱۶
ب) نظریه تعهد به فعل ثالث	۱۱۷
ج) نظریه انتقال قرارداد	۱۱۸
مبحث پنجم: ضمانت اجرای قواعد تشکیل شرکت تجاری (عدم تشکیل، بطلان، آثار بطلان)	۱۱۹
گفتار اول: ضمانت اجرای عدم ثبت شرکت (فقدان شخصیت حقوقی)	۱۱۹
گفتار دوم: موجبات بطلان شرکت‌های تجاری	۱۲۱
گفتار سوم: قواعد حاکم بر دعوی بطلان شرکت تجاری	۱۲۸
گفتار چهارم: آثار و تبعات قانونی بطلان شرکت تجاری	۱۳۰
فصل سوم: اصول و قواعد حاکم بر سازمان و نحوه اداره شرکت تجاری	۱۳۷
طرح بحث	۱۳۸

- مبحث اول: رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت‌های تجاری ۱۳۹
- گفتار اول: رکن تصمیم‌گیرنده (مجامع عمومی) شرکت‌های سهامی عام و خاص ۱۳۹
- الف) قواعد خاص مجامع عمومی ۱۴۰
- ب) قواعد عمومی و مشترک مجامع عمومی شرکت سهامی ۱۴۱
- گفتار دوم: رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت‌های تعاونی ۱۵۳
- گفتار سوم: رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت‌های با مسئولیت محدود، تضامنی، نسبی و مختلط سهامی و غیرسهامی ۱۵۴
- الف) رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت با مسئولیت محدود ۱۵۴
- ب) رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت‌های تضامنی و نسبی ۱۵۸
- ج) رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت‌های مختلط غیرسهامی ۱۵۹
- د) رکن تصمیم‌گیرنده در شرکت مختلط سهامی ۱۶۰
- مبحث دوم: رکن اداره‌کننده‌ی شرکت‌های تجاری ۱۶۱
- گفتار اول: شرایط مدیر و مرجع انتخاب و عزل مدیران ۱۶۱
- الف) شرایط مدیر و مرجع انتخاب و عزل مدیران در شرکت‌های سهامی و تعاونی ۱۶۱
- ب) شرایط مدیر و مرجع انتخاب و عزل مدیران در سایر شرکت‌های تجاری ۱۶۷
- گفتار دوم: اختیارات مدیران شرکت‌های تجاری و مبنای آن ۱۷۰
- الف) توصیف حقوقی رابطه مدیران و شرکت تجاری ۱۷۰
- ب) قلمرو اختیارات مدیران شرکت‌های تجاری در قانون ۱۷۱
- گفتار سوم: معاملات مشمول کنترل و معاملات ممنوعه مدیران شرکت تجاری ۱۸۴
- الف) معاملات مشمول کنترل ۱۸۴
- ب) معاملات ممنوع ۱۸۷
- گفتار چهارم: وظایف مدیران شرکت تجاری ۱۹۰
- الف) وظایف عام مدیران شرکت تجاری ۱۹۱
- ب) وظایف خاص مدیران شرکت تجاری ۱۹۲
- ج) پایان مأموریت مدیران شرکت تجاری ۱۹۸
- گفتار پنجم: حقوق و مزایای مدیران شرکت‌های تجاری ۲۰۱
- الف) حقوق و پاداش مدیران شرکت سهامی ۲۰۱
- ب) حقوق و پاداش مدیران سایر شرکت‌های تجاری ۲۰۲
- گفتار ششم: مسئولیت‌های مدیران شرکت تجاری ۲۰۳
- الف) مسئولیت قراردادی مدیر یا مدیران شرکت تجاری ۲۰۳
- ب) مسئولیت مدنی مدیر یا مدیران شرکت تجاری ۲۰۶
- ج) مسئولیت کیفری مدیران شرکت‌های تجاری ۲۱۳
- مبحث سوم: رکن نظارتی یا کنترل‌کننده شرکت‌های تجاری ۲۱۶

فهرست مطالب □ ۹

گفتار اول: شرایط بازرس و مرجع انتخاب آن در شرکت های تجاری.....	۲۱۸
الف) شرایط و مرجع انتخاب بازرس یا بازرسان در شرکت های سهامی.....	۲۱۸
ب) شرایط و مرجع انتخاب بازرس یا بازرسان در شرکت های تعاونی.....	۲۲۵
ج) شرایط و مرجع انتخاب و عزل بازرس یا بازرسان در شرکت های با مسئولیت محدود و مختلط سهامی.....	۲۲۷
گفتار دوم: وظایف و اختیارات بازرس یا بازرسان در شرکت های تجاری.....	۲۲۸
الف) وظایف و اختیارات بازرس یا بازرسان شرکت سهامی.....	۲۲۹
ب) وظایف و اختیارات بازرسی یا بازرسان شرکت های تعاونی.....	۲۳۱
ج) وظایف و اختیارات هیأت نظار در شرکت های مختلط سهامی و شرکت با مسئولیت محدود.....	۲۳۲
گفتار سوم: مسئولیت های بازرس یا بازرسان در شرکت های تجاری.....	۲۳۴
الف) مسئولیت های بازرس یا بازرسان شرکت های سهامی عام و خاص.....	۲۳۴
ب) مسئولیت های قانونی بازرس یا بازرسان شرکت تعاونی.....	۲۳۵
ج) مسئولیت بازرس یا بازرسان در سایر شرکت های تجاری.....	۲۳۶
گفتار چهارم: حقوق و مزایای بازرسان شرکت های تجاری.....	۲۳۷

فصل چهارم: اصول و قواعد حاکم بر روابط شرکت تجاری با اعضاء و اشخاص

ثالث.....	۲۳۸
طرح بحث.....	۲۳۹
مبحث اول: اصول و قواعد حاکم بر روابط شرکت تجاری با اعضاء.....	۲۳۹
گفتار اول: قواعد حاکم بر روابط شرکت سهامی با سهامداران خود.....	۲۳۹
الف) مفهوم و ماهیت سهام.....	۲۳۹
ب) اقسام سهام در شرکت های سهامی.....	۲۴۱
ج) حقوق سهامداران عادی شرکت سهامی.....	۲۴۸
گفتار دوم: قواعد حاکم بر روابط شرکت با مسئولیت محدود و شرکای آن.....	۲۶۵
الف) ماهیت سهم الشریکه و مسئولیت شرکای شرکت.....	۲۶۵
ب) حقوق دارنده سهم الشریکه در شرکت با مسئولیت محدود.....	۲۶۶
گفتار سوم: قواعد حاکم بر روابط شرکت های تضامنی و نسبی با شرکا.....	۲۷۲
الف) مسئولیت و تعهدات شریک.....	۲۷۲
ب) حقوق مالی و غیرمالی شریک در شرکت های تضامنی و نسبی.....	۲۷۴
گفتار چهارم: قواعد حاکم بر روابط شرکت های مختلط (سهامی و غیر سهامی) با شرکاء.....	۲۷۶
الف) مسئولیت و تکالیف شرکای شرکت مختلط.....	۲۷۶

۲۷۸ (ب) حقوق مالی شریک یا شرکا در شرکت مختلط
۲۸۲ (ج) حقوق غیرمالی شرکاء در شرکت‌های مختلط سهامی و غیرسهامی
۲۸۵ گفتار پنجم: قواعد حاکم بر روابط شرکت تعاونی با اعضا
۲۸۶ الف) حقوق مالی سهامداران شرکت تعاونی
۲۸۷ (ب) حقوق غیرمالی عضو سهامدار تعاونی
۲۸۸ مبحث دوم: اصول و قواعد حاکم بر روابط شرکت و اشخاص دیگر
۲۸۸ طرح بحث
۲۸۸ گفتار اول: ترتیبات توقیف سهام اعضای شرکت سهامی عام و خاص
۲۹۲ گفتار دوم: توقیف و فروش سهم‌الشرکه شرکت با مسئولیت محدود
۲۹۳ گفتار سوم: توقیف و فروش سهام شرکت تعاونی
۲۹۴ گفتار چهارم: توقیف منافع سهم‌الشرکه شرکت‌های تضامنی و نسبی
۲۹۶ فصل پنجم: اصول و قواعد حاکم بر تغییرات شرکت‌های تجاری
۲۹۷ طرح بحث
 مبحث اول: تغییرات اعضاء، اساسنامه و تغییرات راجع به ممیزات شخص حقوقی و
۲۹۷ ارکان شرکت
۲۹۷ گفتار اول: تغییرات اعضای شرکت تجاری (تبدیل و خروج شرکا)
۲۹۸ گفتار دوم: تغییرات شرکتنامه و اساسنامه شرکت‌های تجاری
۲۹۹ مبحث دوم: تغییرات سرمایه در شرکت‌های تجاری
۲۹۹ گفتار اول: قواعد کلی تغییرات سرمایه در شرکت‌های تجاری
۳۰۰ الف) موافقت اعضای مؤسسه (شرکاء یا سهامداران شرکت)
۳۰۰ (ب) الزامات تغییرات سرمایه شرکت تجاری
۳۰۲ گفتار دوم: قواعد حاکم بر تغییرات سرمایه در شرکت‌های سهامی و ترتیبات آن
۳۰۲ الف) قواعد حاکم بر افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی و ترتیبات آن
۳۱۳ (ب) قواعد حاکم بر کاهش سرمایه شرکت‌های سهامی عام و خاص
۳۱۷ مبحث سوم: قواعد حاکم بر تغییر شکل و سازمان شرکت تجاری
۳۱۷ گفتار اول: تبدیل شرکت تجاری
۳۱۷ الف) جواز تبدیل شرکت تجاری
۳۱۸ (ب) شرایط و آثار تبدیل شرکت تجاری به شرکت تجاری دیگر
۳۲۱ گفتار دوم: ادغام شرکت‌های تجاری
۳۲۱ الف) مفهوم و اقسام ادغام
۳۲۲ (ب) جایگاه قانونی ادغام در حقوق موضوعه ایران
۳۲۳ (ج) شرایط و آثار ادغام شرکت‌های تجاری

گفتار سوم: تجزیه شرکت تجاری.....	۳۲۶
فصل ششم: قواعد حاکم بر انحلال و تصفیه شرکت تجاری	۳۲۸
طرح بحث	۳۲۹
مبحث اول: قواعد حاکم بر انحلال شرکت تجاری	۳۲۹
گفتار اول: موارد یا اسباب انحلال شرکت تجاری	۳۲۹
الف) موارد انحلال به حکم قانون	۳۲۹
ب) موارد انحلال شرکت تجاری به اراده شرکا یا سهامداران	۳۳۴
ج) انحلال به حکم دادگاه	۳۳۵
گفتار دوم: آثار و نتایج انحلال شرکت‌های تجاری	۳۳۷
الف) آغاز زوال شخصیت حقوقی شرکت تجاری	۳۳۷
ب) تاثیر اعلام انحلال بر نام شرکت و اعلانات آن	۳۳۸
ج) حفظ ارکان سه گانه شرکت تا پایان مدت تصفیه	۳۳۸
د) تاثیر اعلام انحلال شرکت بر وضعیت حقوقی و اهلیت آن	۳۳۹
ه) لزوم تصفیه شرکت	۳۴۰
مبحث دوم: تصفیه امور شرکت تجاری منحل	۳۴۱
گفتار اول: روند تصفیه شرکت‌های سهامی	۳۴۱
الف) تعیین مدیر یا مدیران تصفیه شرکت سهامی و تغییر آنها	۳۴۱
ب) اختیارات، وظایف و مسئولیت‌های مدیر یا مدیران تصفیه شرکت سهامی	۳۴۳
ج) عملیات و ترتیبات تصفیه	۳۴۷
گفتار دوم: روند تصفیه امور شرکت‌های تجاری (غیر سهامی)	۳۴۸
الف) تعیین مدیر یا مدیران تصفیه	۳۴۸
ب) وظایف، اختیارات و مسئولیت مدیر تصفیه شرکت تجاری (غیر سهامی)	۳۴۹
ج) ترتیبات تصفیه در شرکت‌های تجاری (غیر سهامی)	۳۵۰
منابع	۳۵۲
الف) کتب و مقالات فارسی و عربی	۳۵۲
ب) قوانین و مقررات	۳۵۴
ج) منابع انگلیسی و فرانسوی	۳۵۵